

поверхности Земли. Она оказывается равной 255 км! Но дождевые облака образуются в тропосфере на высоте от 100 м до 10-15 км от поверхности Земли. В таком случае на вопрос, может ли быть такое явление, ответ – нет. Но, может быть, наша модель слишком упрощенная (движение дождевых капель только вертикальное к поверхности Земли)? Известно, что в кучево-дождевом облаке, сильно развитом в вертикальном направлении (до 10 км может быть высота облака) возникают мощные восходящие потоки воздуха. Скорость потоков воздуха порядка 10 м/с [9]. В этих условиях мелкие капли просто не могут достичь Земли – они могут многократно отбрасываться и испаряться! Далее в работе студентов – создание новой модели и новое решение (используется дополнительная литература).

Формирование представлений о физической картине мира (ФКМ) – высшем уровне методологических вопросов, как указывалось выше, осуществляется также в двух информационных формах лекционной и самостоятельной работе и практической деятельности студентов по каждому из элементов структуры современной ФКМ. Студентам предлагаются, например, следующие темы для самостоятельной проектной деятельности:

- формирование представлений о материи и движении в современной ФКМ при обучении физике;
- формирование представлений о пространстве и времени в современной ФКМ при обучении физике;
- формирование представлений о причинной связи явлений в современной ФКМ при обучении физике;
- ознакомление учащихся при обучении физике с принципами симметрии, дополнительности, соответствия в современной ФКМ и др.

В проекте должны быть отражены содержание и методы работы с учащимися по реализации разрабатываемых вопросов, включая историко-биографические сведения, современные представления по данной проблеме, задачи и вопросы, игровые элементы, возможный эксперимент (виртуальный эксперимент), материал творческого характера по желанию студента. Работы студентов проверяются, оцениваются и заслушиваются на семинаре «Творческая лаборатория».

Успешность реализации методологической подготовки студентов (а в их самостоятельной деятельности работы с учащимися в данном направлении) зависит от того, как обучающиеся владеют материалом предмета. Эффективность усвоения понятий связана с такими группами методологических вопросов как работа с терминами и использование обобщенных планов при изучении элементов физического знания. Из теоретического курса студенты должны усвоить, что научные термины – язык науки, и владение терминологией является необходимым условием для понимания, развития и применения знаний. Введение нового термина (кроме его определения при введении индуктивным или дедуктивным путем соответствующего понятия), как правило требует сообщения его изначального смысла, то есть перевода с латинского, греческого и других языков. Например, «инерция» – в переводе с латинского – бездей-

ствие, «анод» – в переводе с греческого – движение вверх, антенна – в переводе с латинского – мачта, рея и т.д.

Важно учитывать, что некоторые физические термины не отражают физической сущности с точки зрения современных знаний. Например, «теплоемкость», «электроемкость», «эдс источника тока», «аннигиляция» и другие. В этом случае необходимо историческое пояснение введения термина, характеризующего уровень развития науки соответствующего периода. Обобщенные планы формирования физических понятий [10, с.8], способствующие усвоению логики, полноты связей данного понятия, с целью развития методологической культуры целесообразно дополнить историко-биографическими и некоторыми другими, специфическими для данного элемента знания, сведениями. Например, дополнительными сведениями при изучении физической величины могут быть: статус физической величины, исторические сведения о введении данной величины, примеры численных значений величины в явлениях природы, техники, быта, значения величины, связанные с безопасностью жизни здоровья человека. Работая над введением соответствующего понятия (элемента знания) студент по желанию и аргументировано может расширить спектр дополнительных сведений.

Методологический аспект в обучении физике, как показывает наша практика, не только не препятствует решению дидактических задач, но способствует более осознанному и более глубокому пониманию физического знания.

Список использованной литературы:

1. Федеральный государственный образовательный стандарт высшего профессионального образования по направлению подготовки 050100 Педагогическое образование. – М., 2009.
2. Бугаев А.И. Методика преподавания физики в средней школе. Теоретические основы. – М., 1981.
3. Голин Г.М. Вопросы методологии физики в курсе средней школы. – М., 1987.
4. Кондратьев А.С., Прияткин Н.А. Современные технологии обучения физике. – СПб., 2006.
5. Мошанский В.Н. Формирование мировоззрения учащихся при изучении физики. – М., 1989.
6. Мыслинская Н.Л., Герасимова М.В. Сборник вопросов и задач по физике на основе региональных материалов для 7–11 классов. – Калуга, 2001.
7. Мыслинская Н.Л. Теория и методика обучения физике. Общие вопросы. – Калуга, 2007.
8. Тарасов Л.В. Физика в природе. – М., 1988.
9. Теория и методика обучения физике. Общие вопросы / Под ред. С.Е. Каменецкого и Н.С. Пурышевой. – М., 2000.
10. Усова А.В. Формирование у школьников научных понятий в процессе обучения. – М., 1986.

The article deals in theoretical aspects and practical ways of formation of the methodological competence during teacher of physics's education. The author gives examples of tasks and exercises of methodological nature.

Key words: teaching physics, physical terms, methodological aspect, teacher's education, physics tasks, competence.

Отримано: 2.06.2011

УДК 373.5.16:53

М. В. Опачко

Ужгородський національний університет

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИДАКТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ

У статті йдеться про удосконалення методичної підготовки майбутнього вчителя фізики, в тому числі і до здійснення управління засвоєнням знань учнів. Аналізуються наукові підходи у формуванні готовності вчителя фізики до управлінської діяльності. Розкривається сутність компетентності дидактичного менеджменту, виокремлюється зміст її когнітивної та операційної складових.

Ключові слова: методична підготовка вчителя фізики, управління засвоєнням знань, дидактичний менеджмент, компетентність дидактичного менеджменту.

Потреба у модернізації та оновленні системи підготовки педагогічних кадрів у класичному університеті пов'язана із реформуванням освітньої галузі в цілому та зміною у вимогах до сучасного вчителя, зокрема. Перебу-

дова освітньої галузі є результатом глобалізації, як суспільного явища, яке знайшло відображення у трансформації освіти на засадах принципів євроінтеграції. Як наслідок: 1) реалізація ключових принципів Болонської декларації;

2) впровадження кредитно-модульної системи організації навчання; 3) введення додатку до диплома; 4) використання тестового контролю для оцінки якості знань; 5) посилення ролі самостійної роботи тощо. Вхідження у зону європейського освітнього простору покликане сприяти підвищенню якості підготовки фахівців у системі вітчизняної вищої школи.

Розкриття сутності вимог до сучасного педагога здійснюється науковцями в рамках гуманістичного, культурологічного, аксіологічного, системного, синергетичного, інтегративного, діяльнісного, рефлексивного, технологічного, адаптаційного, андрагогічного, аксіологічного, акмеологічного, компетентнісного, інформаційно-комунікативного, особистісно-орієнтованого підходів.

Підготовка вчителя у системі ВНЗ, окрім іншого, передбачає врахування зміни освітніх парадигм: діяльнісної (засадова ідея – “формування”) на гуманістичну (засадова ідея – “засвоєння”).

Система підготовки вчителя для роботи у сучасній школі, з одного боку, повинна відображати загальні тенденції розвитку вищої освіти, а з іншого, має бути спрямована на формування системи професійно-орієнтованих компетентностей: фахової (предметної), психолого-педагогічної, методичної, особистісної. Ефективність формування методичної компетентності, у значній мірі, залежить від рівня розвитку усіх інших. Вона має інтегральний характер і є складним за структурою утворенням у системі професійних компетентностей.

Рівень методичної підготовки вчителя фізики оцінюється здатністю управляти навчально-пізнавальною діяльністю учнів. Саме тому науковці прагнуть створити таку систему методичної підготовки, яка б забезпечувала майбутнього вчителя знаннями, уміннями та навичками здійснення управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів.

Удосконаленню методичної підготовки вчителя фізики присвячено дослідження О.І.Іваницького (2005), В.В.Мендерського (2007), В.П.Сергієнка (2005), В.Д.Шарко (2006) та ін.

Теоретичні аспекти управління пізнавальною діяльністю учнів у процесі вивчення фізики розглядаються, зокрема у працях П.С.Атаманчука (2000), Г.О.Атанова (1997, 2001, 2003), Л.І.Єруної (1988), Л.А.Закоти (1995), З.О.Решетової (1997), І.В.Солухи (1999), О.М.Опачко (2007), О.В.Сергєєва (2004), Б.Б.Суся (2007), В.Д.Шарко (2006) та ін.

Дидактичний менеджмент (ДМ) розглядається нами як невід’ємна складова методичної підготовки вчителя. У попередніх дослідженнях нами з’ясувалось питання про сутність дидактичного менеджменту, його роль і місце у методичній підготовці вчителя фізики [2]. Розкриваючи зміст методичної підготовки вчителя фізики, науковці послуговуються термінами “управлінська функція вчителя”, “організаційна функція”, “підготовка вчителя до управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів”, “управління засвоєнням знань”, “методичне управління” тощо. ДМ розглядається нами як “укрупнена методична одиниця” (на зразок Ерднієва про “укрупнену дидактичну одиницю” – прим наша О.М.), яка вбирає зміст виокремлених понять, інтегрує їх у систему.

Таким чином актуальність досліджуваної проблеми впливає із суперечності між вимогами сучасної школи до професійної, зокрема методичної підготовки, вчителя фізики, яка б забезпечувала ефективне управління засвоєнням учнями знань з фізики та відсутністю системного підходу у формуванні готовності здійснювати таку діяльність.

Мета дослідження впливає із актуальності проблеми і полягає у обґрунтуванні сутності компетентності дидактичного менеджменту. Для досягнення мети слід було виконати наступні завдання: 1) здійснити аналіз наукових підходів у підготовці вчителя до здійснення управлінської діяльності; 2) розкрити сутність компетентності дидактичного менеджменту; 3) сформулювати висновки.

Під дидактичним менеджментом розуміємо систему управління педагогом навчально-пізнавальною діяльністю учнів у процесі вивчення фізики. Отже формування готовності до реалізації дидактичного менеджменту розглядаємо

як складову методичної підготовленості педагога. Визначення сутності дидактичного менеджменту [5] уможливує виокремлення основних структурних компонент, що охоплюють:

- 1) проектування дидактичних систем;
- 2) організацію та управління дидактичним процесом;
- 3) моделювання взаємодії;
- 4) діагностику ефективності дидактичної системи

Метою дидактичного менеджменту є формування у майбутнього вчителя системи управлінських компетентностей, які забезпечують ефективність організації, здійснення та результативність управлінської діяльності у процесі дидактичної взаємодії. Нами обґрунтовується підхід, згідно якого дидактичний менеджмент – це системна, програмно-цільова підготовка вчителя фізики до управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів. Тобто замість фрагментарного, точкового (або локального) підходів пропонується системний.

Аналізуючи розвиток змісту методичної підготовки вчителя фізики, В.Д.Шарко виокремлює сутність феноменологічного, морфологічного, психологічного, модельного, парадигмального підходів до методичної підготовки. Дослідниця зауважує, що зміст методичної підготовки вчителя фізики “повинен визначатися тими функціями, які він буде виконувати в школі” [5, с.283]. До числа основних функцій учителя відносить: прогностичну, проектувальну, аналітичну, конструктивну, гностичну, організаційну, управлінську, контролюючу, комунікативну, виховну, рефлексивну, менеджерську. Реалізація кожної з них, як відмічає дослідниця, вимагає спеціальної підготовки і сформованості відповідних методичних умінь [5, с.283].

Управлінська діяльність учителя розглядається як різновид його професійної діяльності, для здійснення якої необхідна відповідна методична підготовка [5, с.318].

Для акцентування ролі і значення управління у методичній підготовці вчителя фізики В.Д.Шарко використовує термін “методичне управління” [5, с.315]. Застосування алгоритмічного підходу до структури діяльності дозволив виокремити дев’ять блоків – складових циклу методичного управління навчальною діяльністю: визначення цілей управління; врахування якісних відмінностей формуючої діяльності; мотиваційного забезпечення процесу управління; організації навчального процесу із оволодіння об’єктами управління (об’єктами управління в даному випадку об’єктами управління ви об’єктами управління виступають загально навчальні дії, загально технологічні дії, власне предметні дії – прим наша. – О.М); організації зворотного зв’язку; організації контролю; організації самоконтролю; врахування індивідуальних особливостей учнів; корекції [5, с.316]. Для засвоєння сутності кожного з виокремлених блоків пропонується завдання, мета яких полягає у формуванні умінь методичного управління у майбутніх учителів фізики.

Російський вчений О.А.Машиньян згідно з методологією діяльнісного підходу пропонує здійснювати методичну підготовку вчителя фізики, навчаючи його створенню персональної методичної системи за допомогою відповідних технологій навчання. Технології навчання у вивченні фізики пропонує класифікувати за ознакою діяльності (при цьому, діяльність учнів визначається як навчальна, діяльність вчителя – як педагогічна). Оскільки структура діяльності передбачає визначення мети – мотивів – змісту – способів – контролю – результатів, то логічним є обґрунтування технологій навчання у відповідності до основних напрямків діяльності, що виокремлюються у процесі освоєння змісту фізики як природничо-дослідної дисципліни, а саме:

✓ проектування і планування навчального процесу (суть цього напрямку діяльності вчителя полягає у розробці навчальної моделі фізичної теорії, відображеної у темі: встановлення логічного зв’язку навчального матеріалу всередині теми і за її межами; дозування і структурування всього матеріалу теми, уточнення або розширення, конкретизація або узагальнення окремих його елементів у відповідності із статусом навчального закладу, специфікою про-

грами, індивідуальними і персональними (особистісними) особливостями та рівнем підготовки учнів);

✓ створення засобів навчання (на основі моделювання пізнавальної діяльності учнів вчитель прогнозує труднощі, які можуть виникнути у них при вивченні теми і визначає перелік необхідних для їх подолання засобів навчання, оптимальний характер їх використання; оцінює матеріальні і людські ресурси, що є в його розпорядженні, допрацьовує модель і організовує її опрацювання у формі конкретного засобу навчання: це можуть бути і рисунки до задач, і графічні побудови, і виготовлені вручну моделі тощо);

✓ формування фізичних знань (на основі дидактичних принципів і насамперед, принципів послідовності і систематичності здійснюється формування фізичних понять, виявлення об'єктивних закономірностей, що дозволяє формулювати теоретичні закони, постулати, принципи, які складають основу фізичних теорій);

✓ формування теоретичних знань (сутність діяльності педагога спрямована на розвиток інтелектуальних здібностей учнів, уміння мислити і висловлювати предметні судження з використанням засвоєних знань; пояснювати на основі предметних знань різні факти і переконливо обстоювати свою позицію; включати наявні знання у систему нових зв'язків, розв'язуючи при цьому якісні і кількісні фізичні задачі з даної теми, висувати гіпотези і припущення у відношенні до тих фактів, які не можна пояснити тільки на основі наявних знань тощо);

✓ формування експериментально-практичних умінь (діяльність вчителя спрямована на використання теоретичних знань і теоретичних умінь в практичній діяльності: розв'язування задач експериментального характеру і практична перевірка розв'язку теоретичних задач; виявлення і вирішення проблемних ситуацій; експериментальна перевірка гіпотез і теоретичних припущень тощо).

Визначається п'ять видів технологій проектування і реалізації навчання фізики в школі:

- технології проектування навчального процесу;
- технології створення засобів навчання;
- технології формування понять (теоретичних знань);
- технології навчання розв'язуванню фізичних задач;
- технології реалізації навчального експерименту [1, с.196].

В якості методичного засобу представлена класифікація дозволяє вчителю, з одного боку, визначити ієрархічне місце і методичне значення будь-якої педагогічної технології, з іншої – здійснювати ефективну підготовку до осмисленої і цілеспрямованої розробки персональних технологій навчання.

Отже, ефективність реалізації педагогом методичної системи, представленої сукупністю персональних технологій навчання, залежатиме від якості проектування персональної технології (що напряму пов'язане з рівнем фахової підготовленості вчителя) і способів її реалізації (що визначається індивідуальними та особистісними якостями конкретного педагога).

Для підвищення ефективності реалізації персональних технологій навчання, зниження складностей та труднощів у їх проектуванні вводять доповнення у формі спеціального механізму створення і застосування педагогічної технології. Створення такого механізму пропонується на базі компонентної моделі педагогічної технології (включає наступні компоненти: цілепокладання, визначення ефективних умов реалізації; логічна організація процесу; матеріально-технічне забезпечення; розробка системи критеріїв і показників, корекція процесу на кінцевий результат; а також механізми розробки компонент педагогічної технології).

О.А.Машиньян вважає, що „сучасний учитель фізики повинен уміти самостійно від початку і до кінця проектувати особистісно орієнтований освітній процес” [1, с.239].

Зауважимо, що засвоєння змісту виокремлених технологій забезпечує ефективність методичної підготовки вчителя, в тому числі і здатність до управління засвоєнням учнями системи природничо-наукових знань. І хоча автор

використовує термінологію, яка дотична до управління (проектування, планування, організація), все ж розкриває зміст власне методичної компетентності вчителя.

Дидактичний менеджмент, на відміну від колишніх систем управління навчанням (які здебільшого зводились до реалізації функцій управління: контролю, корекції, оцінки засвоєних знань), спрямований на створення ефективного навчального середовища, у якому відбувається якісне засвоєння знань, набуття необхідних умінь і навичок у процесі навчально-пізнавальної діяльності.

„Чи потрібно управляти освітнім процесом, і якщо потрібно, то яке місце і роль учителя? Що потрібно для цього знати і як здійснювати цей процес на практиці?” Ці питання, сформульовані групою російських науковців [4], насамперед, підкреслюють актуальність проблеми формування управлінської компетентності педагога. По-друге, акцент робиться не на навчально-пізнавальній діяльності, а на освітній, і в зв'язку з цим визначається сутність його і відмінність від навчального процесу.

Під освітнім процесом розуміють спеціально організовану, цілеспрямовану взаємодію вчителів і вихованців, мета якої полягає у вирішенні освітніх, виховних і розвивальних завдань. Розглядаючи освітній процес як заміну ступенів, що характеризується градієнтом динамічності (відбувається зміна в знаннях, умениях, вихованості, розвиткові учнів; змінюється в цьому процесі і вчитель, який ставить перед собою нові задачі на основі рефлексії проведеної діяльності; проходить процес послідовної зміни задач учіння учнів і навчальної діяльності учителя), виокремлюють чотири рівні цього процесу:

- теоретичний;
- рівень проекту навчального плану школи і програм за предметами.

Третій рівень – це створення проекту конкретного освітнього процесу у формі його планів на рік, навчальної теми і окремого навчального заняття. На цьому етапі основна управлінська діяльність здійснюється учителем. Всі сучасні освітні технології успішно реалізуються, якщо вчитель здійснює планування навчального змісту на весь навчальний рік. Для цього із кожного навчального предмету повинно бути виокремлено стрижневі лінії, тобто навчальні проблеми, які лежать в основі навчального курсу.

Отже, сутність управлінської діяльності педагога на третьому рівні полягає у плануванні навчального матеріалу, вивченні окремих тем та конкретного навчального заняття (уроку).

Четвертий рівень освітнього процесу полягає в реалізації попередніх рівнів на практиці. Сутність управлінської діяльності педагога на цьому етапі полягає безпосередньо в управлінні засвоєнням знань учнів і формуванні на цій основі системи ціннісних орієнтацій, позитивного ставлення до праці, основ професійної спрямованості особистості. Найвищим рівнем якості управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів є переведення їх на самоуправління навчанням [4, с.181].

Управління педагогічною системою на рівні навчального заняття вимагає постійної оцінки його ефективності, яка визначається такими показниками, як наукова обґрунтованість педагогічної системи, що вибудована вчителем на навчальному занятті; рівень досягнення триєдиної цілі уроку; реалізація заняття як системи тощо [4, с.185].

На нашу думку, готовність до здійснення управлінської діяльності освітнім процесом можлива за умов спеціально організованого навчання, яке повинно здійснюватись у змісті психолого-педагогічної підготовки та у процесі засвоєння змісту спецкурсів. Управління педагогічною системою, яка покликана забезпечити реалізацію освітньої, виховної, розвивальної функцій навчання, у більшій мірі, відноситься до професійної діяльності вчителя, його професійної компетентності, педагогічної майстерності.

Дидактичний менеджмент – це система методичної підготовки вчителя до здійснення управління засвоєнням знань, на основі яких формуються орієнтаційно-ціннісні установки, розвиваються індивідуальні властивості та особистісні якості учнів. Ключовими базовими поняттями є

організація та управління (йдеться не про відсторонені об'єкти: системи, проекти, процеси, комплекси) у моделюванні взаємодії, спрямованої на розвиток особистісного потенціалу учнів.

Таким чином, дидактичний менеджмент – це система знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективність організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів, роблять цю діяльність динамічною, гнучкою, мобільною в залежності від індивідуальних запитів і потреб учнів.

Сутність компетентності дидактичного менеджменту відображає його зміст і описується когнітивним (гностичним) та операційним (діяльним, процесуальним) компонентами. Когнітивний компонент охоплює знання із:

- філософії (загальні закономірності пізнання, методологію предметної галузі, світоглядні позиції вчених, науковців);
- педагогіки (педагогічна система, закономірності і принципи розвитку педагогічних систем, педагогічні технології, педагогічні явища, факти);
- психології (закономірності психічного розвитку особистості, вікові та індивідуальні відмінності, психологічні особливості пізнавальної діяльності учнів, психологічні основи управління пізнавальною діяльністю, засвоєнням знань, механізми мотивації пізнавальної діяльності);
- дидактики (принципи і закономірності навчання, зміст освіти, реалізація змісту освіти в сучасній школі: навчальні плани, програми, посібники, підручники; діагностування успішності, основи дидактометрії: складність і трудність тестових вимірників знань тощо; форми, методи, прийоми, технології, засоби навчально-пізнавальної діяльності);
- методики фізики (особливості формування і засвоєння фізичних понять, теорій, законів; особливості формування експериментальних умінь та навичок, умінь розв'язувати фізичні задачі, методи, способи, прийоми, засоби формування системи природничо-наукового знання);
- основ теорії управління (управління педагогічними системами, управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів, поняття про зворотній зв'язок, механізми його функціонування та різновиди);
- основ педагогічного менеджменту (планування освітнього процесу, аналіз занять, організація системного контролю за результатами педагогічного процесу).

Операційний компонент дидактичного менеджменту складають уміння (і вироблені на цій основі навички), якими повинен володіти майбутній учитель для успішного засвоєння змісту діяльності, а саме:

- проєктивні, які включають вміння здійснювати проєктування процесу управління засвоєнням знань: здійснювати цілепокладання, планування, структурування, прогнозування та діагностування навчально-пізнавальної діяльності);
- конструктивні, що охоплюють уміння організувати дидактичний процес у конкретних умовах та здійснювати управління ним;
- моделювання, що включають уміння створювати дидактичне середовище та уміння моделювати взаємодію у ньому);
- діагностичні, що охоплюють уміння розпізнавати, визначати рівень підготовленості середовища, уміння здійснювати діагностику успішності як показника ефективності організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, уміння здійснювати аналіз та самоаналіз ефективності функціонування конкретної методичної системи.

Формування компетентності дидактичного менеджменту здійснюється в умовах організації навчання студентів за кредитно-модульною системою, що передбачає обгрунту-

вання змісту програми навчання, теоретичного та практичного блоків модулів програми, змісту самостійної роботи студентів, а також показників (критерії оцінки та діагностичні методи) ефективності засвоєння змісту навчання.

Оскільки парадигма “формування” змінюється парадигмою “засвоєння”, то відповідно змінюються акценти у організації навчально-пізнавальної діяльності: із діяльності, спрямованої на “формування знань, умінь і навичок” на діяльність, спрямованої на “управління засвоєнням”. Відтак, пошуки шляхів удосконалення управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів обумовлені необхідністю вироблення системного підходу у підготовці вчителя до здійснення управлінської діяльності.

Дидактичний менеджмент – це системний підхід до методичної підготовки, який уможливує реалізацію програмно-цільової підготовки вчителя до здійснення управлінської діяльності у процесі засвоєння учнями змісту природничо-наукового знання.

Формування компетентності дидактичного менеджменту передбачає визначення її сутності, когнітивної та операційної складових та педагогічних умов, які забезпечують ефективність її формування.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із обгрунтуванням умов ефективності формування компетентності дидактичного менеджменту.

Список використаних джерел:

1. Машиньян А.А. Теоретико-методические основы формирования у будущего учителя физики умения проектировать персональные технологии обучения: дис. ... доктора пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (физика)», 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Александр Анатольевич Машиньян. – М.: МПГУ, 2001. – 414 с.
2. Опачко М. Дидактичний менеджмент у методичній підготовці вчителя фізики: роль і місце // Науковий вісник УжНУ. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип.14 / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет ; Редкол.: І.В.Козубовська (гол. ред.), О.П.Бартош, В.В.Турияниця, М.М.Болдижар. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – С.117-120.
3. Опачко М. Формування готовності майбутніх учителів фізики до реалізації завдань дидактичного менеджменту // Науковий вісник УжНУ. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип.20 / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет ; Редкол.: І.В.Козубовська (гол. ред.), О.П.Бартош, В.В.Турияниця, М.М.Болдижар. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2011. – С.92-96.
4. Шамова Т.И. Управление образовательными системами : учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Т.И.Шамова, П.И. Третьяков, Н.П. Капустин ; под ред. Т.И.Шамовой. – М. : Гуман. изд. центр ВЛАДОС, 2002. – 320 с.
5. Шарко В.Д. Теоретичні засади методичної підготовки вчителя фізики в умовах неперервної освіти: дис. ... доктора пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізика)» / Валентина Дмитрівна Шарко ; НПУ ім. М.П.Драгоманова. – К., 2006. – 542 с.

The article deals with improving the methodical preparation of future teachers of physics, including the implementation of student learning. Analysis of scientific approaches in building physics teacher readiness to management. Describes the essence of didactic competence management, separates its cognitive content and operational components.

Key words: methodical preparation of teachers of physics, management learning, didactic management, didactic competence management.

Отримано: 12.05.2011